

29.06.2023r.

KOSZENIE TRAWNIKÓW NA OBSZARACH ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ GDYNI
WYTYCZNE WYDZIAŁU OOGRODNIKA MIASTA

W związku z dużymi zmianami wpływającymi znacząco w ostatnich latach na obniżenie komfortu życia mieszkańców miast związanymi z występowaniem latem skrajnie wysokich temperatur, zanieczyszczeniem powietrza, zanieczyszczeniem hałasem, degradacją środowiska przyrodniczego skutkującym deficytami wody pitnej oraz wymieraniem wielu gatunków roślin i zwierząt, konieczne jest odejście od praktyk koszenia trawników z poprzednich dziesięcioleci, ponieważ przyczyniają się do pogłębiania wyżej wymienionych problemów. Zmiany muszą dotyczyć zarówno częstotliwości jak również wysokości koszenia.

Ze względu na obniżenie poziomu wód gruntowych oraz brak wody z opadów nie ma już możliwości w zrównoważony, dbający o przyrodę sposób utrzymania w mieście w dobrym stanie intensywnie i nisko koszonych trawników.

Zagrożenia wynikające z intensywnego koszenia trawników w mieście:

- wysokie ryzyko wysuszenia trawnika podczas okresu bez opadów
- długi czas regeneracji trawnika po okresach suszy
- coraz częstsza konieczność odtwarzania fragmentów trawnika
- duża częstotliwość wykorzystywania kosiarek generujących uciążliwy hałas wpływający negatywnie na samopoczucie i zdrowie mieszkańców
- wysuszenie gleby powodujące unoszenie się pyłów
- wyjałowienie gleby – brak wysokiej trawy powoduje wysychanie i zmniejszenie porowatości gleby czego następstwem jest zmniejszenie absorpcji wody, regularne krótkie koszenie trawników i grabienie resztek prowadzi do erozji gleby oraz wymywania składników pokarmowych i rodzi konieczność jej zasilania
- zmniejszenie bioróżnorodności poprzez eliminowanie poszczególnych gatunków roślin występujących naturalnie, które w warunkach częstego koszenia nie są w stanie zakwitnąć i się rozsiać
- niszczenie środowiska życia wielu organizmów, m.in. zwierząt
- pogorszenie mikroklimatu i komfortu przebywania w danej przestrzeni – niska wilgotność powietrza, szybkie ogrzewanie się powietrza
- obniżenie estetyki
- obniżenie nastroju – suche trawniki wpływają negatywnie na psychikę ludzką
- niezadowolenie mieszkańców wrażliwych na stan środowiska przyrodniczego (telefony, maile, negatywna ocena w mediach społecznościowych)

Koszenie trawników na terenie Miasta Gdyni Wytyczne Wydziału Ogrodnika Miasta

- niestosowanie światowych zaleceń i programów związanych z minimalizowaniem skutków zmian klimatu

Korzyści płynące z ograniczenia koszenia trawników w mieście:

- zmniejszenie ryzyka wysuszenia trawnika podczas okresu bez opadów – wyższe rośliny lepiej zatrzymują wodę, zacieniają się nawzajem w okresie silnego nasłonecznienia, chronią także glebę, co podnosi szanse ich przeżycia w okresie upałów
- szybsza i mniej kosztowna regeneracja trawników po okresie suszy
- poprawa bezpieczeństwa w wybranych miejscach – badania wykazały, że ograniczona widoczność skłania kierowców do uważniejszej i wolniejszej jazdy, co przekłada się na zmniejszenie ilości wypadków drogowych
- zwiększenie bioróżnorodności, które wpływa na podniesienie odporności zbiorowiska na niekorzystne zmiany klimatu – nie koszenie trawników umożliwia rozwój i wzrost oraz wysiewanie się wielu gatunków rodzimych roślin oraz zapewnia warunki do życia zwierząt
- poprawa komfortu mieszkańców poprzez ograniczenie uciążliwego trwającego wiele godzin hałasu kosiarek oraz rozpylania kurzu
- pozytywny odbiór przez mieszkańców zaniepokojonych stanem środowiska
- zgodność ze światowymi trendami związanymi z zagadnieniem szeroko pojętej ekologii
- oszczędności – środki można przesunąć na wzmożone w ostatnich latach zapotrzebowanie na podlewanie i na pielenie
- poprawa lokalnego mikroklimatu
- poprawa samopoczucia – zielone soczyste murawy pełne różnych gatunków roślin i zwierząt wpływają pozytywnie na samopoczucie i psychikę, w przeciwieństwie do suchych pozbawionych życia pozostałości traw z fragmentami pozbawionymi roślinności
- stosowanie światowych zaleceń i programów związanych ze zwalczaniem skutków zmiany klimatu

Koszenie powinno być wykonywane tylko w uzasadnionych przypadkach i tylko w określonym celu:

- zapobiegania ograniczeniu widoczności mogącym skutkować zagrożeniem dla życia lub mienia ludzi
- zatrzymania sukcesji naturalnej – wzrostu drzew i krzewów na terenie nie przeznaczonym do zieleni wysokiej
- zminimalizowania pylenia traw – ograniczenie wpływu czynników alergicznych na osoby uczulone na terenach zabudowy mieszkaniowej
- umożliwienia korzystania z terenów rekreacyjnych, sportowych (zbyt długa trawa nie pozwala na wykorzystanie terenu zgodnie z jego przeznaczeniem)
- utrzymania terenu zgodnie z koncepcją projektową tam gdzie koncepcja zakłada istnienie przycinanego trawnika w połączeniu z zaprojektowanym układem rabat

Koszenie trawnika 1-2 razy w roku jest konieczne na terenach przeznaczonych na zieleni niską (trawniki, murawy) w celu powstrzymania zjawiska sukcesji naturalnej.

Wydział Ogrodnika Miasta na podstawie własnych doświadczeń ostatnich 15 lat, doświadczeń innych miast oraz aktualnej wiedzy specjalistycznej uwzględniającej zmiany klimatyczne ustala wprowadzenie następujących zasad zrównoważonego koszenia trawników na terenie Gdyni. Należy wyznaczyć 3 strefy terenów:

Strefa 1:

Obejmująca koszenie regularne, średnio 1-2 x w miesiącu (w zależności od warunków pogodowych, w okresie od kwietnia do października 7-11 razy), minimalna wysokość koszenia – 5 cm.

Do strefy tej należą:

- obszary założone jako urządzone tereny zieleni o znaczeniu nie tylko przyrodniczym, ale też estetycznym z określoną myślą projektową z występującymi na nich grupami krzewów i bylin w zaprojektowanym układzie,
- ciągi komunikacyjne (wybrane odcinki o dużym nasileniu ruchu),
- trawniki o funkcji rekreacyjnej i sportowej (miejsca piknikowe, place zabaw, siłownie zewnętrzne),
- trawniki z systemem nawadniającym,
- nowo założone trawniki przez pierwsze 2 lata

Strefa 2

Obejmująca koszenie regularne 1 x na 1 – 2 m-ce od kwietnia do października (4-6 x w roku z bezwzględnym wyłączeniem okresów suszy), minimalna wysokość koszenia – 8 cm.

Do strefy tej należą:

- obszary położone w rejonie zabudowy mieszkaniowej,
- pasy zieleni położone na poboczach dróg

Strefa 3

Obejmująca koszenie **2(3) x w roku** tylko w porze deszczowej (kwiecień/maj oraz przetóm sierpnia/września, ew. czerwiec), minimalna wysokość koszenia – 8 cm.

Do strefy tej należą:

- szerokie pasy zieleni położone na poboczach dróg o szerokości powyżej 2 m,
- skarpy,
- tereny nieużytków położone poza osiedlami mieszkaniowymi,
- pasy drogowe,

Harmonogram działań w zależności od warunków pogodowych:

Koszenie trawników na terenie Miasta Gdyni Wytyczne Wydziału Ogrodnika Miasta

- typowa częstość opadów: koszenie 2 – 3 x w sezonie wegetacyjnym,
- brak opadów powyżej 2 tygodni – wstrzymanie koszenia,
- opady wzmożone – możliwość zwiększenia częstotliwości koszenia.

PODSUMOWANIE:

1. **Podstawową zasadą koszenia trawników zapisaną w umowach z Wykonawcami powinno być dostosowanie działań do warunków pogodowych.**
2. W nowo zawieranych umowach należy wprowadzić możliwość regulacji - zarówno zwiększania jak i zmniejszania częstotliwości koszenia w zależności o warunków pogodowych i potrzeb – każdorazowo decyzję w tym zakresie podejmuje inspektor posiadający wiedzę w zakresie zieleni.
3. Należy wprowadzić bezwzględny zakaz koszenia w przypadku braku opadów trwających powyżej 2 –tygodni.
4. We wszystkich strefach możliwe jest (poza okresami suszy) pozostawienie regularnego koszenia trawników w pasach brzegowych (30-50 cm) położonych bezpośrednio przy ciągach komunikacyjnych oraz na innych wybranych terenach, na których koszenie należy przeprowadzać ze względów bezpieczeństwa ruchu drogowego (trójkąty widoczności).

Fotografia przedstawiająca koszenie brzegu trawnika i pozostawienie znacznej powierzchni nie koszonej

